

УДК 630*228:633.872(477.44)

**СУЧАСНИЙ СТАН
ПРИРОДНИХ ДУБОВИХ
ЛІСОСТАНІВ ДП
«ВІННИЦЬКЕ ЛГ»**

О.Г. ВАСИЛЕВСЬКИЙ, канд. с-г. наук,
ст. наук. співроб.

Ю.А. ЄЛІСАВЕНКО, наук. співроб.

І.С. НЕЙКО, канд. с-г. наук, ст. наук.
співроб.

В.В. МОНАРХ, канд. с-г. наук, ст.
викладач

Вінницький національний аграрний
університет

Наведено характеристику сучасного стану природних дубових лісостанів ДП «Вінницьке ЛГ» Вінницького обласного управління лісового і мисливського господарства на основі повидільної бази даних лісовпорядкування. В результаті обстежень визначено основні таксаційні показники природних дубових деревостанів.

Встановлено, що частка природних дубових лісів в межах підприємства зменшується. Основною причиною зменшення частки природних дубових лісів є ведення рубок головного користування та створення на їх місці лісових культур. Також причиною є низький рівень використання природного поновлення дуба звичайного через відсутність років інтенсивного плодоношення та незадовільний стан і збереження природного поновлення.

Ключові слова: природні ліси, дуб звичайний, природне поновлення, стан.

Табл.3 Рис.2 Літ.18.

Постановка проблеми. Визначальну роль у підтримці стабільності біосфери відіграють ліси завдяки глобальному впливу на клімат планети. Ліси виконують важливу екологічну функцію на регіональному та місцевому рівнях як ключові елементи стабілізації ландшафтів [1].

Дуб звичайний (*Quercus robur* L.) – одна з головних лісоутворювальних порід, насадження якої займають близько 28 % від усієї площі лісів України. Дубові ліси відіграють багатогранні екологічні функції та задовольняють потреби народного господарства у цінній деревині. Дуб є головною породою в позахисних і протиерозійних насадженнях. Потужний розвиток, довговічність і стійкість дуба звичайного поряд із високою цінністю деревини обумовлюють його високе як екологічне так і економічне значення [2].

Серед природних дубових лісостанів особливе значення для лісового господарства мають деревостани насінневого походження, оскільки вони стійкіші та більш довговічні, ніж порослеві, а також є осередками збереження

генофонду. Кожне наступне порослеве покоління (деревоостани другої та наступних порослевих генерацій) одного і того ж дерева буде характеризуватися погіршенням стану та зниженням енергії росту, зниженням стійкості та довговічності [2].

В умовах Вінниччини вирубуванням лісів для цукрових та спиртних заводів в часи їх побудови особливо різко почали скорочуватися природні лісові масиви і корінним чином змінився склад лісів. Таким чином, більшість корінних лісових насаджень Поділля зникла через відсутність науково обґрунтованих систем вирубувань і відновлення. Враховуючи тенденції до зростання обсягів рубок головного користування та незадовільні процеси насінневого відновлення, площа лісів природного походження інтенсивного скорочується і у останні десятиліття. За проведеними дослідженнями площа природних дубових лісів скоротилася майже у тричі.

Аналіз останніх публікацій. Вивченням природних дубових лісів та процесу їх природного поновлення в українських лісах займалося багато дослідників: Г.М. Висоцький, С.С. П'ятницький, П.П.Ізюмський, М.В. Ромашов, Б.Ф. Остапко, В.П. Ткач [2-5] та ін. Г.А. Корнаковський обґрунтував можливість насінневого природного відновлення дібров при суцільних рубках за рахунок самосіву дуба та ясена, які завжди є під наметом стиглих лісостанів. Висновки Г.А. Корнаковського підтверджені дослідженнями А.А. Хитрова, Г.Ф. Морозова, А.Б. Жукова, П.С. Погребняка, В.Е. Шмідта, С.С. П'ятницького. А.Б. Жукова, які вважають, що у лісах України можна розраховувати на природне відновлення дібров у Західному і Центральному Поліссі, Лівобережному Лісостепу у свіжих і вологих дібровах. В умовах Правобережного Лісостепу питанню стану природних дубових лісів та їх формування присвячені парці О.Г. Василевського, І.С. Нейка, С.Є. Сендоніна, В.В. Левченка, Г.П. Іщука та ін. [2-15].

Метою досліджень було вивчення сучасного стану, особливостей формування та відтворення природних дубових лісів Правобережного Лісостепу України (на прикладі ДП «Вінницьке ЛГ» Вінницького ОУЛМГ).

Матеріали і методи. Дослідження проводили у природних дубових лісостанах ДП «Вінницьке ЛГ» різного віку, складу, бонітету в умовах свіжої грабової діброви та судіброви.

Пробні площі (ПП) закладали відповідно до загальноприйнятих методик [16, 6] згідно із СОУ 02.02-37-476:2006 «Площі пробні лісовпорядні. Метод закладання» [17].

Розподіл площ дубових деревостанів за лісівничо-таксаційними показниками вивчали на основі матеріалів повидільної бази даних ВО «Укрдержліспроект» (станом на 01.01.2011) і обробляли на комп'ютері за допомогою пакету програм *Microsoft Excel*.

Результати та їх обговорення. В умовах ДП «Вінницьке ЛГ» лісові ділянки в практичній діяльності використовуються в основному ефективно.

Не дивлячись на загальне збільшення питомої ваги некритих лісовою рослинністю ділянок з 3,3% до 4,1%. Основні складові – галявини (0,4%) і зруби (0,6%) не збільшили своєї питомої участі в складі лісових земель.

Середні таксаційні показники покращилися: клас бонітету з 1,9 до 1,2, середня повнота з 0,71 до 0,72, середня зміна запасу на 1 га з 3,7 м³/га до 3,9 м³/га. За минулий ревізійний період питома вага насаджень дуба дещо зменшилася на 0,8%, з 68,7% до 67,9%.

Низькобонітетні насадження (5 клас бонітету) займають площу всього 17,2 га (0,1%) вкритих лісом земель. Насадження з повнотою 0,3-0,4 – 75,8 га 0,3%; вкритих лісом земель. Їх наявність пояснюється дією несприятливих природно-кліматичних факторів, впливом дії шкідників і хвороб. В результаті змін, що сталися за ревізійний період, площа вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок збільшилася на 3393,0 га або 17,7%, загальний запас зріс на 1401,8 тис.м³, або 32%.

Основними причинами зміни площі вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок і загальних запасів є приймання значних площ лісів від інших користувачів, а також вирубування лісу, залісненням некритих лісовою рослинністю лісових ділянок, переведення незімкнутих культур.

Площа та запас стиглих деревостанів у порівнянні з даними минулого лісовпорядкування збільшилися відповідно на 831,0 га і 720,0 тис.м³, або 33% і 40,2%. Основними причинами зміни площі і запасу стиглих насаджень є зміни в загальній площі підприємства, природний ріст і розвиток насаджень.

Направленість і результативність ходу природного поновлення як на некритих лісовою рослинністю лісових ділянках, так і під наметом лісу в регіоні вивчені достатньо.

Висновки наукових досліджень і виробничого досвіду з природного поновлення лісу вказують що природне поновлення дуба під наметом лісу в стиглих деревостанах і на зрубках ревізійного періоду проходить незадовільно [18].

Лісові масиви ДП «Вінницьке ЛГ» за лісотипологічним районуванням розташовані в межах області свіжого груду (2d) і переважаючими типами лісу є свіжі та вологі грабові діброви (Д2ГД, Д3ГД) та судіброви (С2ГД, С3ГД). В свою чергу природні дубові деревостани підприємства також представлені в різних типах лісу (рис. 1.)

У таблиці 1 наведено дані щодо розподілу дубових деревостанів природного походження за класами віку.

За даними таблиці загальна площа дубових деревостанів природного походження становить 1055,3 га.

У більшості насаджень присутня значна частка дуба у складі (5-9 одиниць). Найнижча частка дуба у лісостанах 7-го класу віку (5 одиниць).

Максимальна участь дуба характерна для деревостанів 14-го класу віку (9 одиниць).

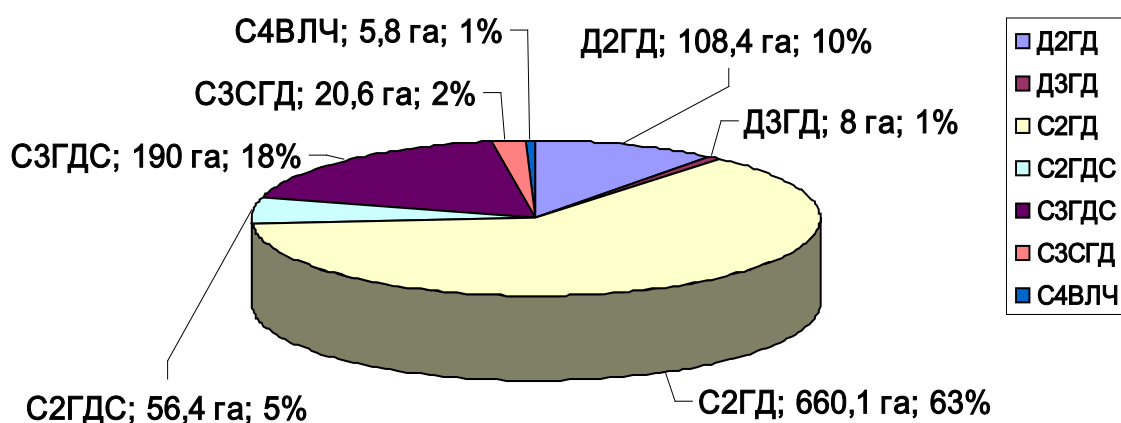

Рис. 1. Лісотипологічна структура природних дубових деревостанів ДП «Вінницьке ЛГ»

Середній бонітет складає 1,7 що вказує на високу продуктивність. Середня повнота насаджень – 0,7. Загальний запас природних дубових насаджень складає 33573,6 м³.

Таблиця 1

Розподіл дубових насаджень природного походження за класами віку в умовах ДП «Вінницьке ЛГ»

Класи віку	Середній склад деревостанів	Площа, га	Середній бонітет	Середня повнота	Загальний запас м ³	Середній запас на га, м ³	Середній приріст, м ³ /га
VI	7Д31ЛПД1БП1ВЛЧ	52,3	2	0,70	10852	207,5	3,7
VII	5Д31ЛПД1БП1ВЛЧ1ОС	42,5	1,4	0,70	12588	269,2	4,1
VIII	7Д31ЛПД1БП1ГЗ	170	1,4	0,66	46750	275,0	3,6
IX	6Д32ЛПД1ГЗ1БП	372,3	1,5	0,65	106254	285,4	3,3
X	6Д32ЛПД1БП1ОС	101,3	1,6	0,65	29123	287,5	3,0
XI	7Д32ЛПД1БП	129,3	1,5	0,64	39876	308,4	2,9
XII	6Д33Я31ГЗ	131,2	1,7	0,61	39924	304,3	2,6
XIII	8Д31Г31ЛПД	3,0	2,0	0,75	1080	360,0	2,8
XIV	9Д31ГЗ	53,4	2,3	0,65	15715	294,3	2,1
Всього/середнє		1055,3	1,7	0,70	33573,6	288,0	3,1

При цьому середній запас – 288 м³/га. Середній приріст насаджень становить 3,1 м³/га. За даними таблиці переважають деревостани 9-го класу віку. Їх загальна площа становить 372,3 га. Значні площі також складають природні дубові деревостани 8, 10, 11 та 12-го класів віку. Середня площа таких деревостанів коливається у межах 101-170 га. Більшість насаджень відрізняються високим (1,5) бонітетом. Дещо нижчий бонітет (близько 2) у насаджень 6, 13, 14-го класів віку. У основному це лісостани середньої повноти 0,70-0,75. Насадження 12-го класу віку мають найнижчу середню повноту – 0,6.

Загальний запас деревостанів є найбільшим у дубових лісів 9-го класу віку (106254 м³) що зумовлено переважанням за площею таких деревостанів. Максимальні середні запаси характерні для насаджень 13-го класу віку (360 м³/га). Найнижчі середні запаси у насаджень 6-го класу віку (208 м³/га), що зумовлено їх віковим діапазоном. Середньовікові деревостани 6-го та 7-го класів віку відрізняються найвищою продуктивністю за середньорічним приростом (3,7 м³/га та 4,1 м³/га) що зумовлено віковими особливостями росту насаджень. Дані щодо динаміки розподілу модальних та оптимальних деревостанів за запасами наведено на рис. 2.

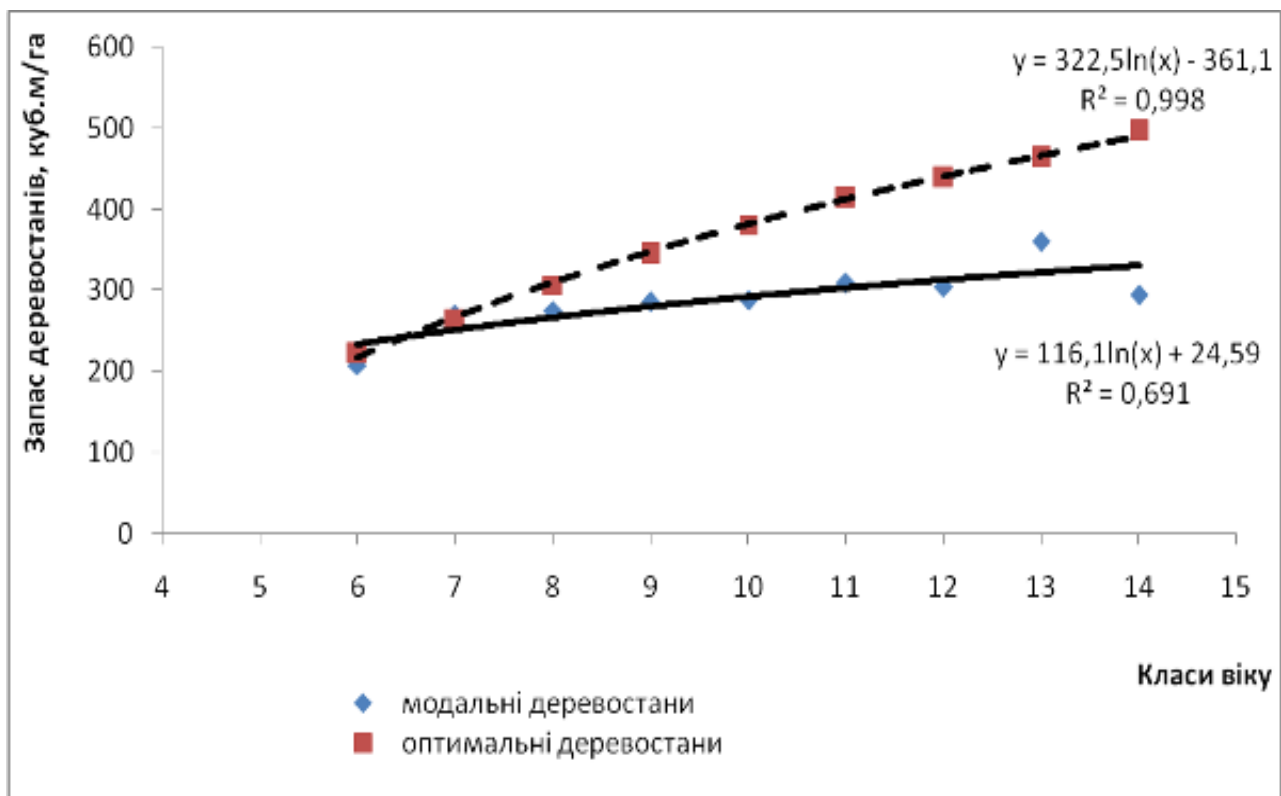

Рис. 2. Динаміка запасів модальних та оптимальних запасів природних дубових лісостанів ДП Вінницьке ЛГ

За наведеними даними рис. 2 розходження запасів модальних та оптимальних деревостанів спостерігається із 8-го класу віку. Найбільші розходження між запасами характерні для деревостанів 12-го та 14-го класів віку. Дані щодо розподілу насаджень за часткою дуба у складі деревостанів природного походження наведені у табл. 2.

Таблиця 2

Розподіл насаджень за часткою дуба у складі дубових деревостанів природного походження в умовах ДП “Вінницьке ЛГ”

Частка дуба у складі (одиниць)	Середній вік насаджень	Площа	Середній бонітет	Середня повнота	Загальний запас	Середній запас на га	Середній приріст, м ³ /га
9-10	97	453,8	1,58	0,64	129514	285,4	2,9
7-8	90	245,6	1,57	0,66	68129	277,4	3,0
6-5	87	150,7	1,61	0,68	42678	283,2	3,2
4-3	90	104,4	1,47	0,67	31027	297,2	3,3
2-1	92	28,5	1,0	0,63	8359	293,3	3,1

За даними таблиці найбільші площі (453,8 га) деревостанів характеризуються значною часткою дуба у складі. Позитивними тенденціями відмічається скорочення площ деревостанів у яких частка дуба є мінімальною. Зокрема, площа дубових насаджень природного походження у яких частка дуба становить 1-2 одиниці складає лише 28,5 га. Більшість деревостанів мають середній вік близько 90 років. Незалежно від частки дуба у складі певних закономірностей щодо зміни повноти чи продуктивності не виявлено. Дані щодо розподілу дубових насаджень природного походження за повнотою наведено у таблиці 3.

За даними таблиці найбільші площі дубових насаджень припадають на природні дубові деревостани із повнотою 0,5-0,6 та 0,7-0,8. Площі деревостанів із такими повнотами є майже ідентичні. У той же час площа низькоповнотних деревостанів (0,3-0,4) є мінімальною та становить лише 1,5 га. Закономірними тенденціями є також зниження повноти деревостанів із віком. Найнижчою повнотою характеризуються дубові деревостани віком понад 100 років.

У той же час висока повнота властива деревостанам 80-90 років. Відмічається закономірні тенденції щодо зниження продуктивності деревостанів у зв'язку із зниженням повноти.

Таблиця 3

Розподіл дубових насаджень природного походження за повнотою в умовах ДП “Вінницьке ЛГ”

Повнота	Середній склад деревостанів	Середній вік, років	Площа, га	Середній бонітет	Загальний запас, м ³	Середній запас на га м ³ /га	Середній приріст, м ³ /га
0,3-0,4	6ДЗ4ГЗ+БРС+КЛГ	101	1,5	2,0	210	140,0	1,4
0,5-0,6	7ДЗ1ЛПД1ГЗ1БП	96	524,7	1,7	138993	264,9	2,7
0,7-0,8	7ДЗ1ЯЗ1ЛПД1ГЗ	88	524,3	1,4	161327	307,7	3,4

Зокрема, якщо дубові деревостани із повнотою 0,7-0,8 мають середній запас 308 м³/га та середній річний приріст 3,4 м³/га то деревостани повнотою 0,5-0,6 – уже 265 м³/га та 2,7 м³/га відповідно. Найнижчою продуктивністю відрізняються низькоповнотні деревостани повнотою 0,3-0,4 які мають середній запас 140 м³/га та середній річний приріст – 1,4 м³/га. Дані щодо розподілу дубових насаджень природного походження за бонітетами наведені у таблиці 4.

Таблиця 4

Розподіл дубових насаджень природного походження за бонітетами в умовах ДП “Вінницьке ЛГ”

Бонітет	Середній склад деревостанів	Середній вік, років	Площа, га	Середній бонітет	Середня повнота	Загальний запас, м ³	Середній запас на га м ³ /га	Середній приріст, м ³ /га
I-II	7ДЗ1ГЗ1ЛПД1БП	91	990,0	1,48	0,66	286110	289,0	3,2
III-IV	6ДЗ2ГЗ1ЛПД1ВЛЧ	110	65,3	3,0	0,57	13713	210,0	1,9

За даними таблиці найбільші площі деревостанів належать до високобонітетних (1-2 бонітети). Загальна площа таких лісостанів становить 990 га. Ці насадження характеризуються дещо вищою часткою дуба у складі. Площа низькобонітетних деревостанів (3-4 бонітети) становить лише 65,3 га. Закономірним є переважання продуктивності високобонітетних насаджень за середнім запасом та середнім річним приростом. Зокрема, деревостани вищих бонітетів характеризуються середнім запасом 289 м³/га а їх річні прирости становлять 3,2 м³/га. У той же час середній запас низькобонітетних лісостанів становить 210 м³/га а середній річний приріст – лише 1,9 м³/га.

Висновки. В умовах ДП “Вінницьке ЛГ” загальна площа дубових деревостанів природного походження становить 1055,3 га. У більшості деревостанів присутня значна частка дуба у складі (5-9 одиниць). Середній бонітет складає 1,7 що вказує на високу продуктивність деревостанів. Середня

повнота насаджень – 0,7, загальний запас - 33573,6 м³, середній запас – 288 м³/га, середній річний приріст - 3,1 м³/га, середній бонітет – 1,5, повнота – 0,6. Вікова структура є нерівномірною. Відсутні природні дубові деревостани 1-5 класів віку. Переважають насадження 9-го класу віку. Їх загальна площа становить 372,3 га. Значні площі також складають природні дубові деревостани 8, 10, 11 та 12-го класів віку. Середньовікові деревостани 6-го та 7-го класів віку відрізняються найвищою продуктивністю за середньорічним приростом (3,7 м³/га та 4,1 м³/га) що зумовлено віковими особливостями.

Список використаної літератури

1. Особливо цінні для збереження ліси: визначення та господарювання (практичний посібник). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://awsassets.panda.org/downloads/ocz1.pdf>
2. Ткач В.П. Сучасний стан природних лісостанів дуба звичайного Лівобережного Лісостепу України / В.П. Ткач // Лісівництво і агролісомеліорація. – Харків: УкрНДІЛГА, 2009. – Вип. 116. – С. 79-84.
3. Высоцкий Г.Н. Учение о влиянии леса на изменение среды его произрастания на окружающее пространство: учение о лесной пертиненции / Г.Н. Высоцкий. – М.; Л.: Гослесбумиздат, 1950. – 104 с.
4. Жуков А.Б. Дубравы УРСР и способы их восстановления. В кн. «Дубравы СССР» Т. 1 / А.Б. Жуков. – Л., ГЛБИ, 1949. – 400 с.
5. Левченко В.В. Природне насіннєве лісопоновлення у свіжих дібровах північної частини Правобережного Лісостепу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук: 06.03.03 / В.В. Левченко. – К., 2006. – 19 с.
6. Воробьев Д.В. Методика типологических исследований / Д.В. Воробьев. – К. : Урожай, 1967. – 388 с.
7. Изюмский П.П. Лиственные леса УССР. / П.П. Изюмский, П.И. Молотков, Н.В. Ромашов. - Харьков: Вища школа, 1978. – 184 с.
8. Іщук Г.П. Природне поновлення дуба і граба під наметом насаджень та на зрубках на ДП «Корсунь-Шевченківське лісове господарство» / Г.П. Іщук // Науковий вісник НЛТУ України, 2017, т. 27, № 1. – С. 15-18.
9. Остапенко Б.Ф. Лісова типологія. Ч. 2. / Б.Ф. Остапенко, В.П. Ткач. – Х., 2002. – 204 с.
10. Погребняк П.С. Общее лесоводство. / П.С. Погребняк. – М.: изд-во с.-х лит. 1963. – 399 с.
11. Пятницкий С.С. Леса Украинской ССР. Леса СССР. Т.33. / С.С. Пятницкий, П.П. Изюмский. – М.: Наука, 1966. – 232 с.
12. Румянцев М.Г. Особливості формування і відтворення природних лісостанів дуба звичайного Лівобережного Лісостепу України / М.Г. Румянцев, В.А. Солодовник, В.П. Чигринець, Л.С. Луначевський, О.В. Кобець // Лісівництво і агролісомеліорація. – Харків: УкрНДІЛГА, 2016. – Вип. 128. – С. 63-73.

13. Сендонін С.Є. Динаміка природного насінневого поновлення дуба звичайного (*Quercus robur* L.) у свіжих дібровах південної частини Правобережного Лісостепу залежно від комплексу абіотичних факторів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук: 06.03.03 / С.Є. Сендонін. – К., 2009. – 20 с.

14. Нейко І.С. Стан лісових насаджень, пошкоджених ожеледдю/ І.С. Нейко, В.Д. Вакулук, Б.Ф. Філоненко, Т.А. Панасюк/ Лісівництво і агролісомеліорація.–Х.: УкрНДІЛГА, 2005. – С.223-230

15. Василевський О.Г. Оптимізація процесу формування породного складу та товарної структури дубових деревостанів шляхом проведення доглядових рубань в умовах Вінниччини / О.Г. Василевський, І.С. Нейко, Н.О. Самойлова, Л.В. Сماشнюк, Ю.А. Єлісавенко // Науковий вісник НЛТУ України, 2014.– Вип. 1. – С. 25-29.

16. Анучин Н.П. Лесная таксация / Н.П. Анучин – М. : Лесн. пром-сть, 1982. – 552 с.

17. Площі пробні лісовпорядні. Метод закладання : СОУ 02.02-37-476:2006.– Чинний від 2007-05-01]. – К. : Мінагрополітики України, 2006. – 32 с. – (Стандарт організації України)

18. Основні положення організації ведення лісового господарства. Характеристика лісового фонду [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5259002/page:7/>

Список використаної літератури у транслітерації / References

1. Osoblyvo tsinni dlia zberezhenia lisy: vyznachennia ta hospodariuvannia (praktychnyi posibnyk). [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://awsassets.panda.org/downloads/oczl.pdf>

2. Tkach V.P. Suchasnyi stan pryrodnykh lisostaniv duba zvychainoho Livoberezhnoho Lisostepu Ukrainy / V.P. Tkach // Lisivnytstvo i ahrolisomelioratsiia. – Kharkiv: UkrNDILHA, 2009. – Vyp. 116. – S. 79-84.

3. Vysotskyi H.N. Uchenye o vlyianyy lesa na yzmenenye sredy eho proyzrastaniya na okruzhaiushchee prostranstvo: uchenye o lesnoi pertynentsyy / H.N. Vysotskyi. – M.; L.:Hoslesbumyzdat, 1950. – 104 s.

4. Zhukov A.B. Dubravы URSSR y sposoby ykh vosstanovleniya. V kn. «Dubravы SSSR» T. 1 / A.B. Zhukov. – L., HLBY, 1949. – 400 s.

5. Levchenko V.V. Pryrodne nasinnieve lisoponovlennia u svizhykh dibrovakh pivnichnoi chastyny Pravoberezhnoho Lisostepu: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. s.-h. nauk: 06.03.03 / V.V. Levchenko. – K., 2006. – 19 s.

6. Vorobev D.V. Metodyka typolohycheskykh yssledovanyi / D.V. Vorobev. – K. : Urozhai, 1967. – 388 s.

7. Yziunskyi P.P. Lystvennye lesa USSR. / P.P. Yziunskyi, P.Y. Molotkov, N.V. Romashov. - Kharkov: Vyshcha shkola, 1978. – 184 s.

8. Ishchuk H.P. Pryrodne ponovlennia duba i hraba pid nametom nasadzhen ta na zrubakh na DP «Korsun-Shevchenkivske lisove hospodarstvo» / H.P. Ishchuk // Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy, 2017, t. 27, № 1. – S. 15-18.
9. Ostapenko B.F. Lisova typolohiia. Ch. 2. / B.F. Ostapenko, V.P. Tkach. – Kh., 2002. – 204 s.
10. Pohrebniak P.S. Obshchee lesovodstvo. / P.S. Pohrebniak. – M.: yzd-vo s.-kh lyt. 1963. – 399 s.
11. Piatnytskyi S.S. Lesa Ukraynskoi SSSR. Lesa SSSR. T.33. / S.S. Piatnytskyi, P.P. Yziunskyi. – M.: Nauka, 1966. – 232 s.
12. Rumiantsev M.H. Osoblyvosti formuvannia i vidtvorennia pryrodnykh lisostaniv duba zvychainoho Livoberezhnoho Lisostepu Ukrainy / M.H. Rumiantsev, V.A. Solodovnyk, V.P. Chyhrynets, L.S. Lunachevskyi, O.V. Kobets // Lisivnytstvo i ahrolisomelioratsiia. – Kharkiv: UkrNDILHA, 2016. – Vyp. 128. – S. 63-73.
13. Sendonin S.Ie. Dynamika pryrodnoho nasinnievoho ponovlennia duba zvychainoho (*Quercus robur* L.) u svizhykh dibrovakh pivdennoi chastyny Pravoberezhnoho Lisostepu zalezho vid kompleksu abiotychnykh faktoriv: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. s.-h. nauk: 06.03.03 / S.Ie. Sendonin. – K., 2009. – 20 s.
14. Neyko I.S. Stan lisovykh nasadzhen', poshkodzhenykh ozheleddyu/ I.S. Neyko, V.D. Vakulyuk, B.F. Filonenko, T.A. Panasyuk/ Lisivnytstvo i ahrolisomelioratsiia.–Kh.: UkrNDILHA, 2005. – S.223-230
15. Vasylevs'kyi O.H. Optyimizatsiia protsesu formuvannia porodnoho skladu ta tovarnoyi struktury dubovykh derevostaniv shlyakhom provedennia dohlyadovykh ruban' v umovakh Vinnychchyny / O.H. Vasylevs'kyi, I.S. Neyko, N.O. Samoylova, L.V. Smashnyuk, YuA. Yelisavenko // Naukovyy visnyk NLTU Ukrainy, 2014.– Vyp. 1. – S. 25-29.
16. Anuchyn N.P. Lesnaia taksatsiia / N.P. Anuchyn – M. : Lesn. prom-st, 1982. – 552 s.
17. Ploshchi probni lisovporiadni. Metod zakladannia : SOU 02.02-37-476:2006.– Chynnyi vid 2007-05-01]. – K. : Minahropolityky Ukrainy, 2006. – 32 s. – (Standart orhanizatsii Ukrainy)
18. Osnovni polozhennia organIzatsiYi vedennya Isovogo gospodarstva. Charakteristika Isovogo fondu [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: <https://studfiles.net/preview/5259002/page:7/>

АННОТАЦИЯ

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПРИРОДНЫХ ДУБОВЫХ ДРЕВОСТОЕВ ГП «ВИННИЦКОЕ ЛХ» / ВАСИЛЕВСКИЙ О.Г., ЕЛИСАВЕНКО Ю.А., НЕЙКО И.С., МОНАРХ В.В.

Приведена характеристика современного состояния природных дубовых древостоев ГП «Винницкое ЛГ» Винницкого областного управления лесного и охотничьего хозяйства на основе повидильной базы данных лесоустройства. В

результате обстежень визначені основні податкові показники природних дубових древостоев. Встановлено, що частка природних дубових лісів в межах підприємства зменшується. Основною причиною зменшення частки природних дубових лісів є ведення рубок головного користування і створення на їх місці лісних культур. Також причиною є низький рівень використання природного відродження дуба звичайного через важкість збереження і незадовільний стан.

Ключеві слова: природні ліси, дуб звичайний, клас віку, повнота, бонітет.

ANNOTATION

MODERN STATE OF NATURAL OAK FORESTS OF VINNYTSIA FORESTRY / VASILEVSKY O.G., YELISAVENKO YU.A., NEYKO I.S., MONARCH V.V.

The characteristic of the current state of natural oak forests of the state enterprise "Vinnitsa forestry" of Vinnitsa Regional Department of Forestry and Hunting Economy on the basis of a separate database of forest management. As a result of surveys, the main tax indicators of natural oak stands are determined. It is established that the share of nature of oak forests within the enterprise decreases. The main reason for the reduction of the proportion of natural oak forests is the main harvesting and the creation of forest crops in their place. Also, the reason is the low level of use of natural oak conventional renewal due to the difficulty of maintaining and unsatisfactory condition.

Key words: natural forests, ordinary oak, age class, completeness, bonite.

Авторські дані

Василевський Олег Григорович – кандидат с.-г. наук, доцент кафедри садово- паркового господарства, садівництва та виноградарства Вінницького національного аграрного університету (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3. e-mail: vinforvn@ukr.net).

Нейко Ігор Степанович – кандидат с.-г. наук, доцент кафедри садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства Вінницького національного аграрного університету (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3. e-mail: igor_neyko@rambler.ru).

Єлісавенко Юрій Анатолійович – науковий співробітник ДП «Вінницька лісова науково-дослідна станція» УкрНДІЛГА (21036, м. Вінниця, вул. Максимовича, 39. e-mail: yelis2009@ukr.net).

Монарх Вероніка Валентинівна – канд. с.-г. наук, старший викладач кафедри садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства Вінницького національного аграрного університету (21008, м.Вінниця, вул. Сонячна 3. e-mail:monarhinya@ukr.net).